

Pondělí

O ZLATÉM KOLOVRÁTKU

hudá vdova měla dvě dcery, dvojčata. Byly si v tváři tak podobny, že je nebylo možno rozeznat. Tím rozdílnější byly ale jejich povahy. Dobrunka byla děvče poslušné, pracovité, přívětivé a rozumné, zkrátka děvče nadobyčej dobré. Zloboha naproti tomu byla zlá, mstivá, neposlušná, lenivá a hrdá, ba měla všechny nectnosti, které vedle sebe mohou býti. A přesto měla matka Zlobohu ráda,

a kde jen mohla, nadržovala jí. Bydlely v lese v malé chaloupce, kam člověk málokdy zabloudil, ačkoli to bylo neda- leko města. Aby se Zloboha něčemu naučila, dovedla ji matka do města do služby, kde se jí vedlo dost dobře. Dobrunka musela zatím malé hospodářství spravovat. Když ráno kozu nakrmila, skromné, ale chutné jídlo přistrojila, sedničku a kuchyňku čistě vymetla a uspořádala, musela ještě, neměla-li právě potřebnější práci před rukama, ke kolovrátku zasednout a pilně příst. Tenounké její předito matka potom v městě prodala, ale z výdělků Zloboze na šaty koupila. Ubohá Dobrunka z toho nikdy ani za vlas nedostala. Přesto matku milovala, a ač od ní za celý den vlídného oka neviděla ani dobrého slova neslyšela, vždycky ji bez škaredění a bez odmluvy poslouchala, takž ani Pánbůh od ní reptavého slova neslyšel.

Jednou odešla matka do města. „To ti povídám, ať neza- hálíš, až budu pryč!“ prikazovala Dobrunce, která jí kus ces- ty za chaloupku uzlíček s předitem vynášela.

„Víte, matičko, že se nedám k práci nutit, tedy také dnes, až si pouklidím, pilně budu příst, abyste se mnou byla spo- kojena.“

Když matce uzlík podala, vrátila se zpátky do chaloupky. Tu jakmile po síni, kuchyňce a sedničce uklidila, zasedla si ke kolovrátku a začala příst. Když byla sama doma, u přádlu zpívala. Proto i tentokrát, sotvaže se usadila, začala jemným hláskem všechny písně, které uměla, jednu po druhé zpívat. V tom slyší venku koňský dupot. Myslí si: Kdopak to k nám asi zabloudil? Musím se podívat. Vstane tedy od kolovrátku

a malým okénkem pokukuje na dvorek, kde vidí mladého muže z bujného vraníka slézat. To je krásný pán, šeptá Dobrunka sama pro sebe, stojíc pořád u okna. A jak mu ten kožený šat a čepice s tím bílým pérem na těch černých vlasech dobře sluší! Teď uvazuje koně a jde k nám. Musím se podívat, co si přeje.

Vtom vkročil mladý pán do dveří. Tenkrát nebyly ještě žádné závory a zámky, a přece se žádnému nic neztratilo.

„Pozdrav tě bůh, děvče!“ řekl k Dobrunce.

„I vás, pane!“ odpověděla Dobrunka. „Potřebujete něco?“

„Prosil bych tě o trochu vody, mám velkou žízeň.“

„Hned vám posloužím, zatím se posaďte.“

Běžela, vzala džbánek, a když jej čistě vymyla, nabrala u studánky vodu a pánovi donesla. „Ráda bych vám něčím lepším posloužila, ale nemám nic jiného.“

„Hleď, jak mi to chutnalo,“ odpověděl pán a ukázal prázdný džbánek. Dobrunka ho dala zase na místo, aniž zpozorovala, že jí mladý pán zatím měsíc plný peněz potají do postele strčil.

„Děkuji za občerstvení, a jestli dovolíš, přijdu zítra zase.“

„Je-li vám to k potěšení, přijďte.“ Nato podal Dobrunce ruku, vyšel na dvorek, vyšvihl se na koně a ujížděl pryč. Dobrunka zasedla zase ke kolovrátku, ale obraz mladíka zůstal jí pořád na mysli. Ještě nikdy se jí nitka tak často neutrhla jako tentokrát.

Večer přišla matka domů, vypravovala mnoho, co všechno Zloboha umí a jak se z ní denně hezčí děvče dělá. Konečně se ptala Dobrunky: „Nic jsi neslyšela, byl prý zde velký hon?“

„Ach ano, zapomněla jsem vám říci, že se tu nějaký pán zastavil. Prosil mě o trochu vody, kterou jsem mu dala. Byl pěkně ustrojen v koženém šatě. Víte, jak jsem jednou s vámi byla ve městě, viděly jsme tam také tak ustrojené pány, v takovém koženém šatě, malou chlupatou čepičku s bílým pérem na hlavě. Na plecích měl kuši, bezpochyby to byl jeden z myslivců. Když se napil, sedl na vraníka a jel dál.“ Dobrunka však zamlčela, že jí při odchodu ruku stiskl a slíbil, že druhý den zase přijde.

Večer, když Dobrunka matce lože chystala, vypadl z postele těžký měšec s penězi. S podivením ho Dobrunka zdvihla a matce podala.

„Kdo ti dal tolik peněz?“

„Mně nikdo. Ale snad je ten pán sem strčil, jinak nevím, kde by se tu vzaly.“ Matka vysypala peníze na stolek. Bylo to samé zlato. „I pro pánaboha, tolik peněz!“ divila se stará. „To musí být bohatý pán. Viděl snad, že to u nás chudě vypadá, a učinil milosrdný skutek. Bůh mu za to štěstí popřej.“ Nato peníze shrnula a do truhly schovala.

Jindy, když si Dobrunka lehla po denní práci celá utrmácena, brzy usnula. Té noci ale nemohla živou mocí usnout. Pořád a pořád měla obraz mladého jezdce před sebou a teprv pozdě v noci spánku v náruč klesla. Tu se jí zdálo, že je ve velkém zámku a chotí mocného pána, pán že je jezdec, kterého včera viděla. Dávají se velké hody, při kterých je mnoho hostů. Tu vstane se svým manželem od stolu a jde s ním do jiného pokoje. On vine ruku kolem jejího pasu a chce ji obejmout. Vtom skočí mezi ně černá kočka a zatne

Dobrunce ostré drápy do srdce tak, že jí krev postříká bělostný šat. Dobrunka vykřikne a vtom se probudí. „To byl podivný sen,“ pravila sama k sobě. „Co to asi bude? Tak hezky začal, ale ta ukrutná kočka ho pokazila. To neznamená nic dobrého.“ S takovým výkladem podivného snu vstala Dobrunka a začala se oblékat. Jindy nepotřebovala k tomu mnoho času, tentokrát ale nemohla na sobě nic dost hezky vyhladit a urovnat. Vlasy si upletla a červenými pentlemi protkala, což dělávala jenom ve svátek. Sukni měla jen z cajku, ale čistou a pentlí obroubenou, k tomu šněrovačku z damašku a košilku bílou jako sníh. Když se tak přistrojila, bylo milo se na ni podívat. Potom šla po své práci.

Když se blížila doba polední, neměla u kolovrátku žádné stání. Pořád si hledala nějaké prácičky venku, ale to jen proto, aby mohla vyhlížet mladého jezdce. Ten nedal na sebe dlouho čekat. Dobrunka ale, jak ho z dále spatřila, běžela honem ke kolovrátku, aby ji neviděl a nepomyslel si, že ho vyhlíží. Když přijel na dvorek, skočil rychle z koně, vešel do sedničky a uctivě ji pozdravil. Dobrunce přitom srdéčko tlouklo, že jí div zpod šněrovačky nevyskočilo. Matka sbírala v lese dříví, a Dobrunka byla tedy s ním sama. Když ho pozdravila, a aby si sedl, pobídla, šla opět ke kolovrátku.

„Jak ses vyspala, Dobrunko?“ ptal se mladík a bral ji za ruku.

„Dobře, pane.“

„Copak se ti zdálo?“

„Ach, já měla podivný sen.“

„Pověz mi ho, já umím sny dobře vykládat.“

„Právě vám to povědět nemohu.“

„Proč?“

„Inu, protože to bylo o vás.“

„Právě proto mi to povědět musíš.“

Tak se spolu hádali, až mu Dobrunka sen nakonec vyprávěla.

„Hleď, až na tu kočku,“ pravil cizinec, „může se tvůj sen vyplnit.“

„Jak by se to mohlo stát, abych takovou paní byla?“

„Nechceš být mou ženou?“

„Pane, nežertujte o takových věcech.“

„Nikoli Dobrunko, to není žádný žert, já to myslím opravdu a dnes jsem schválně pro odpověď přijel, chceš-li mi dát ruku.“

Dobrunka se zamyslela a s lehkým uzarděním jezdcí pak ruku podala. Vtom vstoupila matka do dveří. Mladík ji pozdravil a hned beze všech okolků vyznal, že Dobrunku miluje, ona že ho má také ráda, takže jim k úplné blaženosti jen matčino svolení schází. „Mám svůj dům,“ doložil, „a mohu se ženou dobře živ být. Také pro vás, matičko, mám místa dost v domě a u svého stolu.“ To když stará slyšela, nezdráhala se dlouho dát jim své požehnání. Nato řekl k Dobrunce: „Před jen, má milá, rozmilá, až napředeš na svatební košili, přijdu si pro tebe.“ Políbil ji, podal matce ruku, vyšvihl se na vraníka a rychle odjížděl.

Od té chvíle zacházela matka s Dobrunkou mnohem vlídněji. Za ty peníze, co od mladého pána měly, koupila stará také Dobrunce ledacos potřebného, ačkoliv z nich pře-

ce jen Zloboha dostala nejvíc. Dobrunka si toho ale málem ani nevšímalá, její radost byla, když jen mohla u kolovrátku sedět, pilně příst a na svého milence myslit.

Tak jí čas rychle ubíhal, a dříve než se nadála, bylo na košili napředeno. Její milý musel to mít dobře vypočteno, neboť přijel v ten samý den. Dobrunka vyběhla mu naproti a on ji upřímně k srdci přivinul.

„Máš upředeno na košili?“ ptal se jí žertem.

„Mám.“

„Můžeš tedy v té chvíli se mnou jet?“

„Proč tak nakvap?“

„Nemohu jinak, má drahá. Zítra již musím do boje, a proto bych rád, abys mne zatím doma zastávala, a když se vrátím, jako má žena opět přivítala.“

„Copak tomu ale řekne matka?“

„Ta musí být spokojena.“ Šli tedy k matce do sedničky, kde jí ženich žádost svou přednesl. Ta se ovšem zamračila, neboť měla v hlavě docela jiný plán. Ale co měla dělat? Musela se do vůle bohatého ženicha vzdát. Když je požehnal, řekl jí ženich: „Seberte své věci a přijďte k mé Dobrunce, aby se jí nestejskalo. Až do města dojdete, ptejte se jen v knížecím zámku na Dobromila, lidé vám ukážou, kam máte jít.“ Nato pojal uslzenou Dobrunku za ruku, posadil ji před sebe na koně a uháněl k svému domovu.

V knížecím zámku bylo množství lidí, všecko se k boji chystalo. Někteří z nich ale stáli u vrat a zdálo se, že někoho očekávají. Tu se žene jezdec k zámku, maje před sebou na koni pannu jako den krásnou. „Již jede!“ křičeli všichni, že

se to po zámku rozléhalo. Každý nechal práci ležet a kvapil ke vratům. Když Dobromil s Dobrunkou až do dvora přiklusal, shrnuli se všichni, kde kdo byl, a jako by si byli řekli, počali jedním hlasem volat: „Zdráva buď kněžna naše, zdráv buď kníže náš!“ Dobrunka byla jako u vidění a nevěděla, co si o tom má myslit.

„Cožpak jsi, Dobromile, kníže?“ tázala se, hledíc mu do tváře.

„Ano a není ti to milé?“

„Mně je to jedno, ať bys byl čímkoliv, ale řekni, proč jsi mě tak obelhal?“

„Já tě neobelhal, vždyť jsem ti slíbil, že se ti sen tvůj vyplní, jestli si mne za muže vezmeš.“

Tenkrát nebylo ještě potřebí tolik příprav k stavu manželskému. Když se dva měli rádi a rodičové svolili, bylo po všem. Proto Dobromil Dobrunku svým poddaným hned jako svou ženu představil, načež se všichni odebrali do hodovní síně, kde všichni kromě knížete a kněžny až pozdě do noci jedli a pili. Druhý den rozloučil se mladý manžel s drahou Dobrunkou a odjel do boje.

Jako bludná ovce chodila mladá kněžna po skvostném zámku, a byla by se raději po lese toulala a v osamělé chaloupce návrat manžela očekávala nežli zde, kde se jí jako v cizině zastesklo. To však netrvalo dlouho. Za půl dne naklonila si každé srdce svou přirozenou dobrotivostí a upřímností. Druhý den poslala pro svou matku. Ta přišla a přinesla jí také kolovrátek. Teď byla dlouhá chvíle ta tam. Dobrunka myslila, že to bude pro matku milé překvapení,

když uslyší, čím se její dcera stala. Ta však škaredě na to hleděla, neboť si tajně v srdci přála, aby to štěstí potkalo raději Zlobohu. To ji hnětlo. Když takto několik dní uplynulo, řekla Dobrunce:

„Vím, dcero milá, že ti tvá sestra mnohdy křivdu činila, ale ona toho teď lituje. Opuť jí a vezmi ji k sobě.“

„Byla bych to od srdce ráda hned učinila. Ani jsem se nenadála, že by ke mně šla. Chcete-li, půjdem pro ni v té chvíli.“

„Ano, učiň tak.“

Kněžna poručila, aby se do vozu zapřáhlo. Pak si do něho s matkou sedly a jely k lesu. Když přijely, Dobrunka rozkázala sluhovi, aby na ně počkal, a šla s matkou k chaloupce, kde ji sestra očekávala. A když přicházely k chaloupce, vyběhla jim Zloboha naproti a líbala šťastnou sestru, přejíc, aby se jí vždy tak dobře vedlo. Odtud vedly ji ty podvodnice do sedničky. Tu ale, sotva když práh překročila, popadly ji obě a Zloboha do ní vrazila přichystaný nůž. Nato jí uřezaly ruce a nohy a tělo tak zohavené do lesa zanesly. Nohy a ruce, dobře schované, s sebou do zámku vzaly. Domnívaly se bláhově, že by je kníže tak rád neměl, kdyby nebylo něco od předešlé ženy v domě. Zloboha si oblékla Dobrunčiny šaty a s matkou z chaloupky odešla. Za lesem sedly do kočáru a jely domů.

V zámku nikdo nepozoroval, že to není pravá paní. Sloužícím se jen zdálo, že byla paní jejich první dny mnohem lepší, než je teď.

Zatím ale ubohá Dobrunka nebyla mrtvá. Po několika

hodinách se probudila a tu cítila, že ji teplá ruka potírá a do úst hojivé kapky pouští. Nevidělať ovšem, kdo to je, protože oči měla bolestí osleplé. Když se poznenáhla na všechno upamatovala, začala si naříkat na nepřírozenou matku a ukrutnou sestru.

„Mlč a nenaříkej,“ ozval se temný hlas vedle ní, „všecko se dobře skončí.“

„Ach, jak by se to mohlo stát, vždyť na oči nevidím, nohy ani ruce nemám. Já již nikdy více nespátřím jasné slunce a zelený háj, nikdy více neobejmu svého Dobromila, ani mu na košile přísti nebudu. Co jsem zavinila, ty zlá matko a mnohem horší sestro, že jste mi tak ublížily?“

Mezitím vyšel stařec, jenž k ní prve mluvil, z jeskyně ven a třikrát zavolal. Tu k němu přiběhl chlapec a ptal se, co chce. On mu poručil, aby počkal, až se vrátí. Po malé chvíli přinesl zlatý kolovrátek a pravil: „S tímto kolovrátkem půjdeš do města do knížecího zámku. Tam se s ním posadíš, a bude-li se tě někdo ptát, zač je, řekneš: za nohy, a také ho žádnému nedáš, kdo by ti obě nohy za něj nepřinesl.“ S takovým rozkazem chlapce odeslav, sám se opět k Dobrunce vrátil.

Chlapec kráčet zatím k městu a přímo do zámku, kde se u vrat s kolovrátkem usadil, právě když se Zloboha s matkou z procházky vracela.

„I podívejte se, matko,“ zvolala, „co to za skvostný kolovrátek; na tom bych mohla sama přísti. Počkejte, já se zeptám, je-li na prodej.“ Šla tedy blíže k chlapci a ptala se ho, zač je.

„Za nohy, paní.“

„Za nohy?“

„Ano.“

„Totě divná věc. Proč právě za nohy?“

„Já nevím, otec mi tak poručil, a tedy ho nesmím za peníze prodat, jen za dvě lidské nohy vyměnit.“

Zloboha si kolovrátek pořád prohlížela, a čím více na něj hleděla, tím více se jí líbil. Najednou si vzpomněla na Dobrunčiny nohy. „Maminko, hleďte, jako kněžna musím mítí přece něco, co každý nemá. Až přijede kníže domů, bude chtít, abych předla, a pomyslete jen, jaká to bude krása, když budu příst na zlatém kolovrátku. Máme ty Dobrunčiny nohy schované, dejme je za něj, vždyť nám zůstanou ještě ruce.“

Matka, lehkomyšlná jako dcera, svolila. Zloboha přinesla nohy sestřiny a za kolovrátek je dala.

Chlapec s nima pospíchal k lesu. Když přišel k jeskyni, odevzdal je starci a odešel. Tento šel s nimi k Dobrunce, zlehounka jí je pomazal mastí a přiložil k pahýlům. Ta náhle vykřikla. Bolest ustoupila, mlha z očí spadla a ona viděla před sebou starce, jemuž bílé vousy až přes prsa splývaly. Šedý šat pokrýval vysokou jeho postavu od hlavy až k patám. Poslední paprsky zacházejícího slunce padaly úzkým vchodem na jeho vážnou a přívětivou tvář a polily ji ruměnou září. Nejinak bylo Dobrunce, než jako by před ní nějaký bůh stál.

„Jak se tobě,“ pravila, „ty svatý muži, za tvou lásku odměním? Ach, kéž bych mohla jen tvé ruce zlíbat!“

„Bud' zticha,“ přetrhl stařec řeč její, „a očekávej všechno pokojně.“ Nato opět odešel, přinesl Dobrunce na dřevěném talíři chutné ovoce a postavil je na její, z vonného listí a mechu ustlané lože. Pak vybíral červené jahody a jako starostlivá máti drahé děcko, tak on Dobrunku krmil. Potom jí z dřevěného koflíku dával zapíjet.

Druhý den časně ráno stál opět stařec před jeskyní a volal na chlapce. Když přiběhl, dal mu zlatou přeslici a řekl: „S tou přeslicí půjdeš zase do knížecího zámku a posadíš se s ní u vrat. Bude-li se tě kdo ptát, zač je, odpověz: za levou ruku, a dříve ji žádnému nedávej, dokud ti ji nedá.“

Chlapec s přeslicí odešel a stařec se vrátil do jeskyně.

Zloboha stála u okna a dívala se na dvůr, právě když se chlapec s přeslicí u vrat usazoval. Hned běžela k matce a řekla jí to. „Pojďte se jen podívat, u vrat sedí zas ten chlapec a má překrásnou přeslici.“ Šly tedy k němu.

„Zač je ta přeslice?“ ptala se chlapce.

„Za lidskou ruku, za tu levou.“

„Za ruku?“

„Ano.“

„Řekni mi, co s tím otec tvůj dělá?“

„To vám nemohu povědět, neboť se nikdy otce neptám, proč se to neb ono státi má. Co mi poručí, to vykonám, a proto vám za nic jiného přeslici dát nemohu než za levou ruku nějakého člověka.“

„Poslechněte, matičko, když ten kolovrátek mám, bylo by příslušné, abych k němu i přeslici měla. Máme ty Dobrunčiny ruce schované. Co kdybych mu jednu dala? Vždyť nám ještě druhá zůstane.“

„Dělej, jak chceš,“ odpověděla matka. Zloboha přinesla tedy zabalenou ruku a chlapci ji za přeslici dala. Nato s radostí do svých pokojů odešla a chlapec pospíchal k lesu.

Když přišel k jeskyni, odevzdal ji starci a odešel. Tento bral se s ní do jeskyně, vzal mast, namazal opět Dobrunce ránu a ruku jí zase přidělal. Ona chtěla vyskočit z lože, ale stařec jí nedal. „Nyní zůstaň tiše ležet, až budeš docela zdráva, pak ti dovolím, abys vstala.“ Musela se s tím spokojit, což ráda učinila, neboť byla přesvědčena, že jí stařec nic zlého neradí.

Třetího dne ráno zavolal poustevník chlapce, dal mu zlatý kužel a řekl: „Dones ho zase do knížecího zámku na prodej. Bude-li se tě někdo ptát, zač je, řekni: za pravou ruku, a kdo ti ji dá, tomu dej kužel.“

Když přišel chlapec s kuželem do zámku a u vrat se s ním postavil, přiběhla k němu Zloboha, která se právě s matkou po dvoře procházela.

„Začpak je ten kužel, chlapče?“ ptala se.

„Za ruku, paní.“

„To je ale divná věc, že nic za peníze neprodáváš.“

„Vzácná paní, já nemohu jinak jednat, než jak mně od otce přikázáno.“ Teď byla Zloboha v rozpacích. Kužel byl roztomilý a ona by ho tuze ráda ke kolovrátku koupila, aby se měla čím pochlubit. Mrzelo ji však, že by musela za něj ruku dát, neboť by jí pak nic od Dobrunky nezůstalo.

„Řekněte mi, matko, musím něco od Dobrunky mít, aby mě kníže tak jako ji miloval?“

„Inu,“ odpověděla matka, „lépe by bylo, kdyby sis něco

nechala. Já alespoň častokrát slýchala, že je to dobrý prostředek k zachování domácí lásky. Dělej, jak chceš.“ Zloboha se chvílku rozmýšlela, potom ale důvěrou ve svou krásu a marnomyslností svedena, běžela pro ruku a chlapci ji dala. Kužel, na němž se leskl len nad hedvábí jemnější a červenou pentlí otočený, byl z ryzího zlata. Potěšena tak skvostným nářadím, šla je uložit ke kolovrátku a k přeslici. Matka ale vrtěla hlavou a mrzela se nad dceřinou zpozdilostí.

Chlapec byl zatím již zase zpátky. Když druhou ruku starci odevzdal, zmizel. Ten šel s ní k Dobrunce, namazal jí ránu jako den předtím a k tělu ruku přidělal. Sotvaže Dobrunka oběma rukama pohybovat mohla, nedala se více na loži držet. Vyskočila, padla starci k nohám a líbala ruce, které jí tak mnoho dobrého udělaly. „Tisícere díky tobě, dobrodinče můj!“ zvolala, radostí slzy prolévajíc. „Odměnit se ti nikdy nemohu, to vím, ale žádej cokoliv, i kdyby to bylo sebetěžší, já to mileráda pro tebe udělám.“

„Nic od tebe nežádám,“ odpověděl stařec a zvolna ji pozdvihl. „Co jsem pro tebe učinil, učinil bych pro každého jiného, to je má povinnost. Nyní zde zůstaň tak dlouho, dokud pro tebe někdo nepřijde. O jídlo se nestarej, to ti pošlu.“ Ještě mu Dobrunka chtěla ledacos říci, ale on se jí před očima ztratil a více ho nespatriła. Teď vyběhla Dobrunka z jeskyně, aby se zase jednou na ten boží svět podívala. Nyní teprv znala cenu svého zdraví.

Vrhla se na zem a líbala ji, tancovala a objímala štíhlé jedle, pak zase láskou roztoužená s pláčem ruce proti městu rozpínala. Byla by se snad také i do města rozběhla, kdyby ji nebyla slova starcova na místo poutala.

Zatím se v zámku dály divné věci. Pocestní totiž přinesli zprávu, že se kníže z boje vrací. Každý se těšil na dobrého pána, neboť nebyli s paní moc spokojeni. Zloboha a matka se však přece jen trochu strachovaly, jak to asi dopadne. Za několik dní kníže přijel. S radostnou tváří běžela mu Zloboha vstříc a on ji vroucně k srdci přitiskl. Neměla tedy již žádný strach, že ji pozná.

Strojily se hody, neboť mnoho hostů s knížetem přijelo, kteří si u něho chtěli odpočinout a v rozkoši zotavit. Zloboha, jež po boku Dobromilově seděla, nemohla se na něho dost vynadívát. Zalíbil se jí statný kníže a ona byla ráda, že se jim tak dobře podařilo sestru odstranit.

Když bylo po hostině, ptal se Dobromil své domnělé ženy: „Co jsi zde stále dělala, má drahá Dobrunko? Zajisté jsi pořád předla?“

„Máš pravdu, drahý manželi,“ odpověděla oulisně Zloboha, „ale můj starý kolovrátek se mi pokazil. Přišel sem však jakýsi chlapec a prodával překrásný zlatý kolovrátek, ten jsem si místo onoho koupila.“

„Ten mi musíš ukázat,“ řekl kníže, pojal Zlobohu pod paží a vedl ji ze síně. Šla s ním do pokoje, kde měla kolovrátek schovaný, a tam mu ho ukazovala. Dobromilovi se kolovrátek náramně líbil. „Sedni si, Dobrunko,“ promluvil k ženě, „a zapřed' na něj, já bych tě zase jednou rád viděl u přeslice.“ Ta se nedala dlouho pobízet a honem ke kolovrátku zasedla. Dává nohu na podnožku, aby kolečkem zatočila, když vtom začne něco v kolovrátku zpívat:

„Nevěř, pane, nevěř jí,
ona tebe ošidí;
tvou ženou nikdy nebyla,
ženu tvou ti zabila.“

Zloboha zůstala jako omráčena. Knížetem to ale trhlo a s podivením přelítlo jeho oko celý pokoj, odkud asi zpěv přichází. Když ale nikde nic neviděl, poručil Zloboze, aby předla dál. Celá se třásla, ale uposlechla. Sotva podruhé začala příst, ozval se znova hlásek:

„Nevěř, pane, nevěř jí,
ona tebe ošidí;
vlastní sestru zabila,
v lese ji pochovala.“

Celá bez sebe, chtěla Zloboha od kolovrátku odběhnout, ale kníže, který náhle v její strachem zohyzené tváři poznal, že to není jeho jemná Dobrunka, uchopil ji za ruku, poručil přísným hlasem, aby předla dál. Ještě jednou nešťastným kolečkem zatočila a tu se ozval potřetí hlásek:

„Sedni, pane, na vraníka,
pospěš, pojed' do lesíka,
v jeskyni Dobrunka sedí,
s touhou ti naproti hledí.“

Na ta slova Dobromil Zlobohu pustil, vyletěl z pokoje na dvůr a poručil, aby mu v okamžení osedlali toho nejrychlejš-

šího koně. Chasa, polekaná strašným pohledem pána, běžela co dech stačil, aby rozkaz vyplnila. Ve chvílce stál osedlaný kůň před Dobromilem, a jak ucítil vraník ostruhu, uháněl s ním přes hory a doly, že se podkůvky ani země nedotýkaly.

Jak přijel kníže do lesa, nevěděl, kde má jeskyni hledat. Namířil tedy rovnou cestou. Když kousek ujel, přeběhne mu najednou bílá laň přes cestu. Kůň se jí lekne, hodí sebou na pravou stranu a uhání s pánem přes křoví a houští a zůstane pod skalou stát. Dobromil z něho skočí a uváže ho ke stromu, že se pěšky v lese po Dobrunce ohlídne. Vyleze tedy nejdříve na skálu. Tu vidí mezi stromy něco se bělat. Leze dál a tu se octne najednou před jeskyní. Ale jaká to radost pro něho, když do ní vstoupí a svou Dobrunku tu spatří! Padne jí okolo krku, objímá ji a líbá a dlouho se do její půvabné tváře dívá: „Kde jsem jen oči měl, že jsem tebe, ty anděli, od tvé ďábelské sestry hned nerozeznal?“

„Co víš o mé sestře? Kdo ti co řekl?“ ptala se Dobrunka, která o kolovrátku a o ničem ani trošku nevěděla. Tu jí kníže všechno vypravoval a ona nato opět jemu povídala, co se s ní po jeho odchodu událo. „Od té doby,“ dokončila své vypravování, „co stařec zmizel, nosí mi každý den malý chlapec jídlo.“

Nato se spolu posadili na trávu a ona mu přinesla na dřevěném talíři ovoce k občerstvení. Když pojedli a trochu si ještě pohovořili, vzali dřevěný talíř a koflík s sebou na památku a kráčeli ze skály dolů. Dobromil posadil svou pravou ženu před sebe na koně a uháněl s ní k domovu.

Domácí ho již očekávali, aby mu pověděli, co se v jeho

nepřítomnosti stalo. Koukali však jako v pomatení, když viděli, že si pán tu samou paní veze, kterou rarach před nedávnem i s matkou před jejich očima odnesl. Kníže, který na nich pozoroval, co jim asi mozek mate, krátce všem příběh své ženy vypravoval. Tu jednohlasně všichni bezbožné sestře zasloužený trest přáli.

Zlatý kolovrátek byl ten tam, Dobrunka si vyhledala svůj starý a pilně předla na košile pro svého milého muže. Žádný v celé zemi neměl tak tenké košile a nebyl tak šťastný jako kníže Dobromil.

